

ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

สำนักงานยุทธศาสตร์และประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ

กระแสโลกาภิวัตน์ที่เข้มข้นและการเปลี่ยนแปลงชั่วอำนาจทางเศรษฐกิจเป็นหลายศูนย์กลางโดยที่อำนาจทางเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชียมีพลังเพิ่มมากขึ้น นับเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยมีบทบาทที่โดดเด่นมากขึ้น ประกอบกับการเชื่อมโยงและการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการรวมกลุ่มระหว่างไทยกับนานาประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มอนุภูมิภาคและภูมิภาคเอเชียทวีความสำคัญมากขึ้น และเป็นปัจจัยบวกที่จะทำให้ไทยสามารถสร้างอำนาจต่อรองกับประเทศคู่ค้านอกกลุ่มอื่นๆ ได้ ดังนั้น ประเทศไทยจึงได้มุ่งเน้นการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคอาเซียน ภายใต้การดำเนินนโยบายส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาสร้างความพร้อมภายในประเทศเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากความเชื่อมโยงระหว่างประเทศอย่างเต็มศักยภาพ นอกจากนี้ ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการมีบทบาทนำด้านเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคในรูปแบบพันธมิตรการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ชัดเจนมากขึ้น โดยผ่านการให้ความช่วยเหลือทางการเงินและวิชาการด้านการศึกษา สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือด้านสังคมและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศ

การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศของไทยในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 ยึดหลักคิดเสรี เปิดเสรี และเปิดโอกาส โดยอาศัยจุดเด่นของทำเลที่ตั้งของประเทศเป็นจุดเชื่อมโยงสำคัญของแนวระเบียงเศรษฐกิจต่างๆ มุ่งเน้นการพัฒนาและขยายความร่วมมือทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และอื่นๆ กับมิตรประเทศเพื่อเพิ่มบทบาทที่สร้างสรรค์ของไทยในเวทีโลก เสริมสร้างบรรยากาศในการประกอบธุรกิจ ดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกในการแสวงหาตลาดใหม่ๆ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทย

ไปลงทุนในต่างประเทศ และส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนากับประเทศในอนุภูมิภาคและภูมิภาครวมทั้งประเทศนอกภูมิภาค ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมจากการเรียนรู้ภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ อาทิ กฎระเบียบภาครัฐที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และการปฏิรูปภาคบริการ การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานตามมาตรฐานสากล มาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดด้านการพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาทุนมนุษย์ เป็นต้น โดยการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

1. ขยายความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนกับมิตรประเทศ และแสวงหาตลาดใหม่สำหรับสินค้าและบริการของไทย โดยการผลักดันให้สามารถใช้ประโยชน์จากความตกลงทางเศรษฐกิจที่ดำเนินการอยู่แล้วให้เกิดผลเต็มที่ และขยายความร่วมมือกับตลาดเกิดใหม่ที่มีศักยภาพ ทั้งความร่วมมือในรูปทวิภาคีและพหุภาคี ควบคู่ไปกับการดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกโดยความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนในการแสวงหาตลาดใหม่และพันธมิตรทางการค้าใหม่ๆ

2. พัฒนาความเชื่อมโยงด้านการคมนาคมขนส่ง โลจิสติกส์ และโทรคมนาคมในกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคภายใต้แผนงาน GMS, ACMECS, IMT - GT, BIMSTEC และ JDS และภูมิภาคอาเซียนเพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากการเป็นศูนย์กลางความเชื่อมโยงในภูมิภาค รวมทั้งช่วยกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น โดย 1) พัฒนาความเชื่อมโยงในอาเซียนให้มีความต่อเนื่องและ

เป็นโครงข่ายที่สมบูรณ์ รวมทั้งเชื่อมโยงระบบขนส่งและโลจิสติกส์ของอนุภูมิภาคในอาเซียนและอนุภูมิภาคข้างเคียง โดยรัฐเป็นผู้ลงทุนนำในโครงการที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศในแต่ละแนวพื้นที่เศรษฐกิจควบคู่ไปกับการส่งเสริมการร่วมลงทุนจากภาคเอกชนอย่างเป็นรูปธรรม 2) **พัฒนารูปแบบและบริการการขนส่งและโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐานสากล** ตลอดจนการพัฒนาด้านศุลกากรชายแดนและการอำนวยความสะดวกการผ่านแดนที่รวดเร็ว ทั้งการขนส่งคนและสินค้าผ่านแดนและข้ามแดน 3) **ปรับปรุง**

กฎระเบียบการขนส่งคนและสินค้าที่เกี่ยวข้อง โดยเร่งรัดการดำเนินงานตามความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Cross Border Transport Agreement: CBTA) ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ประกอบด้วย การดำเนินงาน ณ ด้านน่านร่องระหว่างไทย - สปป.ลาว - เวียดนาม ณ ด้านมุกดาหาร - สหวันนะเขต การดำเนินงานระหว่างไทย - กัมพูชา ณ ด้านอรัญประเทศ - ปอยเปต การดำเนินงานระหว่างไทย - สปป.ลาว - จีน ณ ด้านเชียงของ - ห้วยทราย การเจรจากับเมียนมาเพื่อให้สามารถดำเนินการภายใต้ CBTA ในด้านน่านร่องแม่สอด - เมียวดี และแม่สาย - ท่าซี้เหล็ก และเพิ่มด้านพุน้ำร้อน

- ทวาย และด้านสิงขร - มะริด การเจรจาความตกลงขนส่งข้ามพรมแดนทวิภาคีระหว่างไทย - เมียนมา และการเจรจาความตกลงขนส่งข้ามพรมแดนทวิภาคีระหว่างไทย - กัมพูชา

4) **พัฒนาบุคลากรในธุรกิจการขนส่งและบริการโลจิสติกส์** เพื่อเพิ่มศักยภาพเอกชนไทยให้สามารถเพิ่มมูลค่าธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ได้ตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทานทั้งภายในและระหว่างประเทศ และ 5) **เชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่ชายแดน เขตเศรษฐกิจชายแดน พื้นที่ตอนในของประเทศ** โดย

เชื่อมโยงไปยังแหล่งปัจจัยการผลิต ฐานการผลิต ตลอดห่วงโซ่การผลิตระหว่างประเทศ และประตูส่งออกตามมาตรฐานสากลอย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของการใช้ประโยชน์จากศักยภาพของบริการหลายสาขาของประเทศไทยและจากมาตรการส่งเสริมการเป็นที่ตั้งของบริษัทแม่หรือศูนย์ปฏิบัติการประจำภูมิภาคในประเทศไทยที่ได้ประกาศใช้ไปแล้วให้เต็มศักยภาพ

3. พัฒนาและส่งเสริมให้ไทยเป็นฐานของการประกอบธุรกิจ การบริการ และการลงทุนที่โดดเด่นในภูมิภาค ทั้งการให้บริการทางการศึกษา การเงิน สุขภาพ โลจิสติกส์ และการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งเป็นฐานความร่วมมือในเอเชีย โดยอาศัยจุดเด่นด้านภูมิศาสตร์ที่ตั้งของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางของความร่วมมือและการเชื่อมต่อห่วงโซ่มูลค่า ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาคอาเซียน (ไทยบวกหนึ่ง) โดยสนับสนุนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน และส่งเสริมการค้าและการบริการชายแดน เพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงเศรษฐกิจภูมิภาคกับเศรษฐกิจโลก และผลักดันการบูรณาการแผนการพัฒนาพื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อผลประโยชน์ด้านความมั่นคงและเสถียรภาพของพื้นที่ และเพื่อให้เกิดการพัฒนาจากระบบการผลิตร่วมที่สร้างสรรค์ประโยชน์ที่ทัดเทียมระหว่างกัน โดยอาจพัฒนาไปสู่การเป็นคลัสเตอร์การผลิตและบริการร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านที่ค้ำถึงถึงอุปทานในตลาดอนุภูมิภาคและตลาดเป้าหมายเป็นหลัก

4. ส่งเสริมการลงทุนไทยในต่างประเทศ (Outward Investment) ของผู้ประกอบการไทย เพื่อสร้างผลตอบแทนจากสาขาการผลิตและบริการที่ไทยมีขีดความสามารถโดดเด่น และสนับสนุนการพัฒนาไปสู่การเป็นชาติการค้า โดยสนับสนุนให้ผู้ประกอบการไทยมีขีดความสามารถในการผลิตได้และค้าขายเป็น พัฒนาความเป็นสากล และสร้างนักการค้าอัจฉริยะ

ผู้เยี่ยมเยียนทางธุรกิจ (Business Visitor)

(Smart Trader) ที่สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการบริหารจัดการการค้าในภูมิภาค และการส่งเสริมการค้าที่ขับเคลื่อนหรือนำโดยความต้องการในตลาด โดย 1) พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถพัฒนาธุรกิจร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน พัฒนาสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการของไทยในระดับสากล ขณะเดียวกันก็ให้การสนับสนุนทางวิชาการกับประเทศเพื่อนบ้านในการพัฒนาภาวะเปรียบเทียบและบุคลากรด้านธุรกิจการขนส่งและโลจิสติกส์ในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา 2) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

ส่งเสริมผู้ประกอบการรุ่นใหม่ให้มีความรู้เรื่องเทคโนโลยีและนวัตกรรม และมุ่งเน้นการวิจัยพัฒนา การบริหารจัดการ การสร้างแบรนด์ เพื่อสร้างสรรค์คุณค่าให้กับธุรกิจ สินค้าและบริการอย่างต่อเนื่อง 3) พัฒนาสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและสนับสนุนการดำเนินงานโดยกลไกสภาธุรกิจภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ อาทิ การปรับปรุงกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคทางการค้า การลงทุน รวมถึงการผลักดันนโยบายการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้เป็นรูปธรรม และ 4) สนับสนุนแหล่งเงินทุนและแหล่งข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับฐานการผลิตในต่างประเทศ โดยเฉพาะเรื่องกฎระเบียบที่มีความแตกต่างกัน รวมทั้งการใช้ความร่วมมือของรัฐและเอกชนในการเข้าถึงตลาด และองค์ความรู้เกี่ยวกับความต้องการในตลาด

5. เปิดประตูการค้าและพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ในลักษณะหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ทั้งในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาคที่มีความเสมอภาคกัน เพื่อสร้าง

ความไว้วางใจส่งผลให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน โดยการผลักดัน การให้ความช่วยเหลือทั้งด้านการเงิน เทคนิค และวิชาการ แก่ประเทศเพื่อนบ้าน และการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจ โดยกำหนดรูปแบบความร่วมมือในตลาดเป้าหมายแต่ละ ประเภท โดยคำนึงถึงความสำคัญทางการค้าต่อประเทศไทย และระดับการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการทางเศรษฐกิจของ ตลาดนั้นๆ

6. สร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาประเทศ ในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติ ทั้งในระดับทวิภาคี พหุภาคี และต่อยอดความร่วมมือกับประเทศยุทธศาสตร์/ มีศักยภาพและประเทศในอนุภูมิภาค เพื่อส่งเสริมความมั่นคงใน อนุภูมิภาค ภูมิภาค และในระดับโลก และความเจริญก้าวหน้า และลดความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืนร่วมกันในทุกมิติ โดยเพิ่ม บทบาทและการมีส่วนร่วมของไทยในองค์การระหว่างประเทศ ในการผลักดันการพัฒนาในอนุภูมิภาคและภูมิภาค รวมทั้ง ประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคอื่นๆ โดยเฉพาะการขับเคลื่อน การพัฒนาตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน การแก้ปัญหา ความยากจนและความเหลื่อมล้ำ การสร้างโอกาสและที่ยืน ในสังคมแก่ผู้ด้อยโอกาส สตรี และผู้สูงอายุ การบริหารจัดการ ภัยพิบัติ การสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน อาหาร น้ำ และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เป็นต้น และเพิ่มบทบาทของไทยในการให้ความช่วยเหลือ ทางการพัฒนาแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการ พัฒนาความเชื่อมโยงด้านต่างๆ การวิจัยและพัฒนา และการพัฒนาทุนมนุษย์ ควบคู่กันไปกับการขยาย ความร่วมมือระหว่างอนุภูมิภาคและภูมิภาคกับ ประเทศนอกภูมิภาคบนหลักการรักษาคุณภาพ ของการปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มมหาอำนาจต่างๆ

7. เข้าร่วมเป็นภาคีความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยมีบทบาทที่สร้างสรรค์ เพื่อรักษาสมดุลในปฏิสัมพันธ์ ระหว่างไทยและมหาอำนาจต่างๆ ทั้งในระดับโลกและภูมิภาค และประโยชน์อื่นๆ ของประเทศทั้งในด้านการค้า ความมั่นคง ของอาหารและพลังงาน โอกาสทางการตลาด โอกาสในการ เข้าถึงตลาดเงินและตลาดทุนที่ทันสมัย โดย 1) รักษาบทบาท ของไทยในการมีส่วนร่วมกำหนดยุทธศาสตร์ของกรอบ ความร่วมมือที่ดำเนินอยู่ รวมทั้งติดตามพัฒนาการและพิจารณา เข้าร่วมกรอบที่เป็นทางเลือกใหม่ ตลอดจนศึกษาความเป็นไปได้ ในการจัดทำเขตการค้าเสรีกับประเทศคู่ค้าใหม่ๆ เพื่อเปิดโอกาส ทางการค้าและการลงทุนของไทยออกสู่ตลาดโลก 2) รักษา ดุลยภาพของปฏิสัมพันธ์กับมหาอำนาจทางเศรษฐกิจเดิม และมหาอำนาจใหม่ เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ อย่างยั่งยืน โอกาสในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีใหม่ และนวัตกรรม และ 3) ยกกระดับมาตรฐานของไทยให้สอดคล้อง กับมาตรฐานและบรรทัดฐานสากลตามพันธกรณีระหว่าง ประเทศ โดยให้สามารถปรับตัวตามกลไก กฎระเบียบทั้งใน ระดับภูมิภาคและในระดับโลก และมาตรฐานสากลต่างๆ อาทิ กฎการค้ามนุษย์และการใช้แรงงานทาส มาตรฐานและกฎ ระเบียบการบินตามที่กำหนดโดยองค์การการบินระหว่าง ประเทศ (International Civil Aviation Organization: ICAO) รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Person Report: TIP Report) ระเบียบการทำประมงที่ผิด กฎหมาย (Illegal, Unreported, and Unregulated (IUU) Fishing) กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลง

สภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 21 (COP21) และข้อตกลงยอมรับร่วมของอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Agreement: MRA) รวมทั้งกรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อเอื้ออำนวยให้ไทยมีบทบาทสำคัญและสร้างสรรค์ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

8. ส่งเสริมความร่วมมือกับภูมิภาคและนานาชาติในการสร้างความมั่นคงในทุกด้านที่เกี่ยวกับความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ทั้งความมั่นคงด้านพลังงาน ด้านอาหาร ด้านสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการภัยพิบัติในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการป้องกันภัยในทุกรูปแบบ อาทิ ภัยจากการก่อการร้าย และภัยในโลกไซเบอร์

9. บูรณาการภารกิจด้านความร่วมมือระหว่างประเทศและด้านการต่างประเทศ โดยปรับกลไกภายในประเทศให้สนับสนุนการดำเนินงานด้านความร่วมมือระหว่างประเทศในทุกด้านและทุกระดับอย่างมีบูรณาการ บนพื้นฐานของการสร้างความเข้าใจร่วมกันของหน่วยงานไทยถึงเป้าหมายและการกำหนดตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศ โดยให้มีลักษณะการดำเนินงานภายใต้ทีมไทยแลนด์ เพื่อให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านต่างๆ มีลักษณะที่สอดคล้องและส่งเสริมกันและกัน อันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการต่างประเทศ และให้ความรู้ความเข้าใจด้านการต่างประเทศ ตลอดจนผลประโยชน์ที่มีต่อการพัฒนาประเทศต่อภาคส่วนต่างๆ และสาธารณชนไทย รวมทั้งดำเนินการเชิงรุกในการสร้างความเข้าใจ ความเชื่อมั่น และภาพลักษณ์ที่ดี และศักยภาพทางเศรษฐกิจและด้านอื่นๆ ของประเทศไทย

10. ส่งเสริมให้เกิดการปรับตัวภายในประเทศที่สำคัญ ได้แก่ 1) การกำหนดมาตรการรองรับผลกระทบในทางลบจากนโยบายทางการค้าการลงทุนต่อกลุ่มต่างๆ ในสังคมเพื่อป้องกันปัญหาความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้นจากนโยบายการค้าการลงทุนเสรีและความร่วมมือระหว่างประเทศ 2) การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของไทยให้มีความเป็นสากล ทั้งด้านความสามารถทางภาษา การเสริมสร้างศักยภาพ และมีทัศนคติที่เปิดกว้างและมองอนาคต สอดคล้องกับเป้าหมายความเป็นพลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน และพลเมืองโลก โดยประเทศไทยมีบทบาทนำในเวทีนานาชาติตามที่กำหนดภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และ 3) การปรับเปลี่ยนทัศนคติและการสร้างความรู้และความเข้าใจของประชาชนไทยจากมุมมองของผลประโยชน์ร่วมกัน การสร้างสรรค์ความร่วมมือการพัฒนาในอนุภูมิภาคและภูมิภาค รวมทั้งภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในวงที่กว้างขึ้น

